

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА**

Факультет економічний
Кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Львівського національного університету
імені Івана Франка
Протокол №1 від «30» серпня 2022 року

Завідувачка кафедри
проф. Марія ХМЕЛЯРЧУК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Безпека соціально-економічних систем»,
що є нормативною навчальною дисципліною
другого магістерського рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 051 Економіка,
ОП «Економіка та безпека інформації»**

Львів 2022

Назва дисципліни	Сучасна економічна теорія
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра	Економічний факультет, кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність – 051 Економіка
Викладач дисципліни	Хмельярчук Марія Ігорівна, доктор економічних наук, професор, в.о. зав. кафедри безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Контактна інформація викладача	maria.khmeliarchuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліни відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять за попередньою домовленістю.
Сторінка дисципліни	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Безпека соціально-економічних систем» є нормативною навчальною дисципліною, яка викладається у 1-му семестрі (1-й рік підготовки) в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Безпека соціально-економічних систем» розроблена таким чином, щоб здобувач оволодів теоретико-методологічними засадами безпеки соціально-економічних систем на макро- та мікроекономічному рівнях; розумів та умів аналізувати економічні ризики та загрози, які загрожують національним економічним інтересам, а також інтересам окремих суб'єктів господарювання, оволодів вмінням виробляти і ухвалювати рішення в управлінні функціонуванням соціально-економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог, ризиками та загрозами, що потребують надійного захисту та безпеки економіки.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної навчальної дисципліни «Безпека соціально-економічних систем» є формування у студентів системи знань щодо теоретичних, методологічних та практичних засад безпеки соціально-

	<p>економічних систем на макро- та мікроекономічному рівнях в умовах невизначеності, а також набуття знань щодо важливості забезпечення економічної безпеки як важливої управлінською функції на усіх рівнях функціонування соціально-економічної системи, що сприяє її динамічному розвитку в умовах невизначеності та ризиків.</p> <p>Цілями та завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення теоретичних та методологічних засад безпеки соціально-економічних систем на макро- та мікроекономічному рівнях; - набуття знань щодо концептуальних засад безпеки національної економіки України як невід’ємної складової загальної системи національної безпеки держави; - вивчення методологічних та практичних засад безпеки національної економіки України на макроекономічному рівні та її головних структурних компонентів: виробничої безпеки; демографічної безпеки; енергетичної безпеки; зовнішньоекономічної безпеки; інвестиційно-інноваційної безпеки; макроекономічної безпеки; продовольчої безпеки; соціальної безпеки; фінансової безпеки; - набуття знань та умінь щодо ідентифікації та оцінки ризиків та загроз для економічної безпеки України та уміння формування суджень стосовно напрямів захисту національних інтересів та підвищення конкурентоспроможності національної економіки; - вивчення методологічних та практичних засад безпеки економічних суб’єктів на мікроекономічному рівні, набуття знань та умінь щодо оцінки ризиків та загроз у діяльності підприємства та уміння прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на мінімізацію загроз чи повну ліквідацію негативних наслідків дестабілізуючих чинників.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <p>1. Закон України «Про національну безпеку України» 21 червня 2018 року № 2469-VIII.</p>

– [Електронний ресурс]. Доступний з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

2. Указ Президента України №392/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» – [Електронний ресурс]. Доступний з <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>

3. Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021 «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року». - [Електронний ресурс]. Доступний з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>

4. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс] // Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013 р. - 2013. - [Електронний ресурс]. Доступний з <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

5. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Середа В.В., Занора В.О., Бівець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. - 240 с.

6. Економічна безпека підприємства: підручник / [А. М. Дідик, О. Є. Кузьмін, В. Л. Ортинський, Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, О. В. Ілляшенко та ін.] за заг. Ред. А. М.Дідика. – Львів: НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. – 624 с.

Допоміжна література

1. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В.Соломіна. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет

	<p>внутрішніх справ, 2018. - 234 с.</p> <p>2. Качинський А. Б.. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень: монографія / А. Б. Качинський. – К. : НІСД, 2013. – 104 с.</p> <p>3. Економічна безпека підприємства: підручник/ Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б., Керницька М.І., Гук О.В., Шимечко Г.І., Живко М.О. – К. Алерта, 2011. – 702 с.</p>
Обсяг курсу	Загальний обсяг 120 год, з них аудиторних занять – 48 год. (32 год - лекції та 16 год – практичні заняття, 72 год – самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Здобувач повинен оволодіти знаннями теоретичних та методологічних засад безпеки соціально-економічних систем та концептуальних засад економічної безпеки України як невід’ємної складової системи національної безпеки держави;</p> <p>Здобувач має володіти знаннями стосовно методологічних та практичних засад безпеки національної економіки України на макроекономічному у сферах виробничої, демографічної, енергетичної, зовнішньоекономічної, інвестиційно-інноваційної, макроекономічної, продовольчої, соціальної та фінансової безпеки.</p> <p>Здобувач має демонструвати знання щодо ідентифікації та оцінки ризиків та загроз для економічної безпеки України та уміння формувати судження стосовно механізмів захисту національних інтересів та підвищення конкурентоспроможності національної економіки;</p> <p>Здобувач повинен володіти знаннями стосовно методологічних та практичних засад безпеки економічних суб’єктів на мікроекономічному рівні та умінням оцінювати ризики та загрози у діяльності підприємств та підприємницьких структур.</p> <p>Здобувач повинен вміти використовувати отримані знання з метою прийняття</p>

	ефективних управлінських рішень у сфері управління безпекою підприємства, спрямованих на мінімізацію загроз чи повну ліквідацію негативних наслідків дестабілізуючих чинників у діяльності підприємства.
Ключові слова	Економічна безпека, економічні інтереси, економічні ризики, загрози, невизначеність, національна економіка, соціально-економічна система.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій та практичних занять в режимі онлайн (сервіс ZOOM).

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
-------------------------------	-----------------

Назва теми	Кількість годин		
	лекції	практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади безпеки соціально-економічних систем. Основоположні засади безпеки національної економіки України.			
Тема 1. Соціально-економічна безпека: сутність та структурні компоненти.	2	1	6
Тема 2. Основоположні засади безпеки національної економіки України.	2	1	6
Змістовий модуль II. Науково-практичні засади економічної безпеки на макроекономічному рівні національної економіки.			
Тема 3. Макроекономічна безпека України.	2	1	6
Тема 4. Фінансова безпека України.	4	2	6
Тема 5. Енергетична безпека України	2	1	6
Тема 6. Виробнича та інвестиційно-інноваційна безпека України.	4	2	6
Тема 7. Зовнішньоекономічна безпека України.	2	1	6
Змістовий модуль III. Науково-практичні засади економічної безпеки на мікроекономічному рівні.			
Тема 8. Підприємство як об'єкт економічної безпеки. Методи оцінки економічної безпеки підприємства.	4	2	6
Тема 9. Система управління економічною безпекою підприємства.	2	1	6
Змістовий модуль IV. Теоретичні та практичні засади соціальної безпеки на макро- та мікроекономічному рівнях.			
Тема 10. Сутність та структурні компоненти соціальної безпеки. Нерівність у суспільстві та її вплив на безпеку держави.	4	2	6
Тема 11. Демографічна безпека України.	2	1	6

Тема 12. Екологічні виміри національної безпеки України.	2	1	6
	32	16	72
Підсумковий контроль: залік			
Разом:	годин	120	
	кредитів	4	

Підсумковий контроль, форма	Екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують знань з «Макроекономіки», «Мікроекономіки», «Міжнародної економіки», «Макроекономічного аналізу», «Мікроекономічного аналізу» з метою належного сприйняття навчального матеріалу з дисципліни «Безпека соціально-економічних систем».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	<p>Проблемні лекції, лекції-дискусії з використанням презентаційного та мультимедійного обладнання.</p> <p>Практичні заняття (навчальні дискусії у формі семінару, презентації, науково-аналітичні індивідуальні роботи).</p> <p>Самостійне навчання (індивідуальна робота з рекомендованою літературою, виконання аналітичних завдань).</p> <p>Лекції надають здобувачам основний теоретичний матеріал з тематичного переліку дисципліни, що є основою для самостійного осмислення та опрацювання з використанням рекомендованої літератури, а також сприяють розвитку у здобувачів вищої освіти здатності до узагальнення та критичного мислення на основі участі в дискусіях.</p> <p>Лекції доповнюються практичними (семінарськими) заняттями, що надають здобувачам вищої освіти можливість застосовувати теоретичні знання у формі наукових дискусій під час семінарів, виступів та обговорень сучасних сценаріїв розвитку економічної науки та практики. Семінарські (практичні) заняття сконструйовані із застосуванням методів практико-орієнтованого навчання та передбачають науково-аналітичну роботу здобувачів вищої освіти на основі опрацювання наукової</p>

	<p>літератури та аналітичних матеріалів, а також і аналізу практичних ситуацій та виконання індивідуальних дослідницьких завдань. Самостійне навчання сприяє підготовці до лекцій, практичних занять, індивідуальній роботі та роботі в групах для підготовки презентацій, що будуть представлені іншим групам, а також для виконання індивідуальних і групових дослідницьких завдань.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточна успішність - практичні (семінарські) заняття, контрольні заміри (модулі): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів. – підсумковий контроль – екзамен: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.</p> <p>Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти можуть виконувати індивідуальне письмове завдання (есе, науково-дослідницьке завдання).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її</p>

	<p>незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самотійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самотійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.</p>
Питання до екзамену	Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань (екзамену) наводиться під час консультації до екзамену.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу надається по завершенні курсу.